

[illegible]

hidayet ararsa, Allah o kimseyi saptırır.” Zira o, Allah'ın en sağlam ipi (hablu'l-metin)dir. O, hikmet edalı hatırlatan bir beyan ve Hakk'a ulaştıran bir yoldur. O, kendisine uyanları (değişik arzulara takılıp) kaymaktan, kendisini (kıraat eden) dilleri de iltibastan korur. Âlimler hiçbir zaman ona doyamaz.. Onu çokça tekrar okuyana o, usançvermez ve tadını eksiltmez. Onun insanlarda hayret uyaran yanlarının sonu gelmez. Öyle bir kitaptır ki, cinler onu işittikleri zaman, şöyle demekten kendilerini alamamışlardır:

قُلْ

اُو۫حِيَ

اِلَيَّ

اَنَّهُ

اسْتَمَعَ

نَفَرٌ مِنَ

الْجِنِّ

فَقَالُٓوا

اِنَّا

سَمِعْنَا

قُرْاٰناً

عَجَباًۙ "Biz, doğru yolu

gösteren harika ve hiç duyulmadık bir Kur’ân dinledik. Biz onun (Allah

kelamı olduğuna) inandık." (Cin, 72/1) O'nun üslubuyla konuşan, doğruyu konuşmuş olur.

O'nunla amel eden, mutlaka mükâfat görür. Kim onunla hüküm

verirse, adaletle hükmeder. Kim ona çağırlırsa, doğru yola çağırlmış olur."[

Tirmizi, İbn Hanbel] Kuran’dan Yüz Çevirenler:

وَمَنْ

أَعْرَضَ

عَنْ ذِكْرِي

فَإِنَّ لَهُ

مَعِيشَةً

ضَنْكًا

وَنَحْشُرُه

15; يَوْمَ

الْقِيَامَة

16; أَعْمَى "Ama kim Benim zikrimden

yüz çevirirse, Kitabımı dinlemez ve Beni anmaktan gaflet ederse, ona dar bir

geçim vardır ve Biz onu kıyâmet günü kör olarak diriltir, duruşmaya

getiririz.” قَالَ

رَبِّ لِمَ

حَشَرْتَنِي

أَعْمَى

وَقَدْ

كُنْتُ

بَصِيرًا “Ya Rabbi', der, 'ben

gözleri gören biri olduğum halde neden beni kör olarak haşrettin?”

قَالَ

كَذَلِكَ

أَتَتْكَ

آيَاتُنَا

فَنَسِيتَهَ

75; وَكَذَلِكَ
الْيَوْمَ
تُنْسَى Buyurur ki: “Bu böyledir.
Nasıl âyetlerimiz sana geldiğinde sen onları unuttuysan, bu gün de sen öyle
unutulur, bir kenara atılırsın.”
وَكَذَلِكَ
نَجْزِي مَنْ
أَسْرَفَ
وَلَمْ
يُؤْمِنْ
بِآيَاتِ
رَبِّهِ
وَلَعَذَابُ
الْآخِرَةِ
أَشَدُّ
وَأَبْقَى “İşte
inkârdâ ve günahta hadlerini aşanları ve Rablerinin âyetlerine inanmayanları
böyle cezalandırırız. Ahiret azabı ise, elbette daha şiddetli ve daha devamlı olacaktır." [Taha,
124-127.] وَيَوْمَ
يَعَضُّ
الظَّالِمُ
عَلَى
يَدَيْهِ
يَقُولُ يَا
لَيْتَنِي
اتَّخَذْتُ
مَعَ
الرَّسُولِ
سَبِيلًا “O gün, zalim
kimse (pişmanlıktan) ellerini ısırp şöyle der: Keşke o peygamberle birlikte bir yol
tutsaydım!” يَا
وَيْلَتَى
لَيْتَنِي
لَمْ
أَتَّخِذْ
فُلَانًا
خَلِيلًا “Yazık bana! Keşke
falancayı (bâtıl yolcusunu) dost edinmeseydim!”
لَقَدْ
أَضَلَّنِي
عَنِ
الذِّكْرِ
بَعْدَ إِذْ
جَاءَنِي
وَكَانَ
الشَّيْطَانُ
لِلْإِنْسَاِ

06; خ َ ذ ُ و ل ً ا
“ Ç ü nk ü zikir (Kur'an) bana gelmişken o, hakikaten beni ondan saptırdı.
Şeytan insanı (uç uruma sü rü kleyip sonra) yü zü stü bırakıp rezil
rü svay eder. ” Rivayete gö re Ukbe bin Ebi Muayt, verdiği bir ziyafete
Rasulullah ’ı da davet etmişti. Hz. Peygamber, şehadet getirmediç e yemeğinden
yemeyeceğini sö yleyince kelime-i Şehadeti sö ylemiş; fakat mü şriklerin ileri
gelenlerinden Ubey b. Halef ’ın gö nlü nü hoş etmek iç in bilahare
sö zü nden dö nmü ş ve gidip Hz. Peygamber ’ e hakaretlerde
bulunmuştu. و َ ق َ ا ل َ
ا ل ر ّ َ س ُ و ل ُ
ي َ ا ر َ ب ّ ِ
إ ِ ن ّ َ
ق َ و ْ م ِ ي
ا ت ّ َ خ َ ذ ُ و ا
ه َ ذ َ ا
ا ل ْ ق ُ ر ْ آ ن َ
م َ ه ْ ج ُ و ر ً ا Peygamber
der ki: “ Ey Rabbim! Kavmim bu Kur'an'ı bü sbü tü n terk ettiler. ”
[Furkan, 27-30.] Â yette "mehcû r" ifadesiyle ilgili şu anlamlar muhtemeldir: Mehcur, terk
edip uzak durmak, onunla amel etmemektir. Zira bir hadis-i şerifte şö yle buyurulmuştur:
م َ ن ْ
ت َ ع َ ل ّ َ م َ
ا ل ْ ق ُ ر ْ آ ن َ
و َ ع َ ل ّ َ ق َ
م ُ ص ْ ح َ ف َ ه ُ
ل َ م ْ
ي َ ت َ ع َ ا ه َ د ْ
و َ ل َ م ْ
ي َ ن ْ ظ ُ ر ْ
ف ِ ي ه ِ ج َ ا ء َ
ي َ و ْ م َ
ا ل ْ ق ِ ي َ ا م َ ة
16;
م ُ ت َ ع َ ل ّ ِ ق ً
75; ب ِ ه ِ ي َ ق ُ و ل ُ
ي َ ا ر َ ب ّ َ
ا ل ْ ع َ ا ل َ م ِ ي
06; َ إ ِ ن ّ َ
ع َ ب ْ د َ ك َ
ه َ ذ َ ا
ا ت ّ َ خ َ ذ َ ن ِ ي
م َ ه ْ ج ُ و ر ً ا
ف َ ا ق ْ ض ِ
ب َ ي ْ ن ِ ي
و َ ب َ ي ْ ن َ ه ُ "Kim
Kur' â n'ı ö ğrenir ve kendisine ilgi duymaksızın ve iç indikleri tefekkü r
etmeksizin onu bir mushaf olarak başucuna asarsa, kıyâ met gü nü o Kur' â n
onun yakasına yapışır ve: 'Ey Â lemlerin Rabbi, bu kulun beni mehcû r

(terkedilmiş-unutulmuş) kıldı. Benimle onun arasında bugün hükmü sen ver' der." [Kurtubî, el-Cami' li Ahkâmi'l-Kur'ân, XIII, 27-28.] Kur’an’a Göre Yaşamak: Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللهَ
يَرْفعُ
بِهَذَا
الْكِتَابِ
أَقْوَامًا
وَيَضَعُ
بِهِ
آخَرِينَ. “Allah
Teâlâ şu Kur'ân-ı Kerîm ile âmil olan kavimleri yüksektir. Onun
yolundan (usulünden) gitmeyenleri de alçaltır.” [Müslim.] Rasulullah
buyurdu ki: مَنْ قَرَأَ
الْقُرْآنَ
وَاسْتَظْهَ
85;َهُ،
فَأَحَلَّ
حَلَالَهُ،
وَحَرَّمَ
حَرَامَهُ
أَدْخَلَهُ
اللَّهُ بِهِ
الْجَنَّةَ
وَشَفَّعَهُ
فِي عَشَرَةٍ
مِنْ أَهْلِ
بَيْتِهِ
كُلُّهُمْ
قَدْ
وَجَبَتْ
لَهُ
النَّارُ “Kim
Kur’an’ı okur ve onu güzelce ezberler, helâlini helâl, haramını
haram kabul ederse, Allah bu sayede o kimseyi cennetine sokar. O kişi de kendi ailesinden hepsi
cehennemi hak etmiş on kişiye şefaatt eder” [Tirmizi, İbn Hanbel.] Rasûlullah buyurdu
ki: يَخْرُجُ
فِيكُمْ
قَوْمٌ
تَحْقِرُونَ
صَلاَتَكُمْ
مَعَ
صَلاَتِهِمْ
،
وَصِيَامَكُ
05;ْ مَعَ
صِيَامِهِمْ
،

وَعَمَلَكُمْ مَعَ
عَمَلِهِمْ ،
“Aranızdan öyle bir grup çıkacak ki onların namazları yanında siz kendi
kıldığınız namazları, onların oruçları yanında kendi oruçlarınızı, amelleri yanında da
kendi amellerinizi azımsayacaksınız.”
وَيَقْرَءُونَالْقُرْآنَلَا
يُجَاوِزُ
حَنَاجِرَهُمْ ،
يَمْرُقُونَ
مِنَ
الدِّينِ
كَمَا
يَمْرُقُ
السَّهْمُ
مِنَ
الرَّمِيَّةِ، “Onlar Kur'an okuyacaklar fakat kalpten okumadıkları için boğazlarından
aşağı geçmeyecek; okun yaydan çıktığı gibi onlar da dinden
çıkacaklar”… [Buhari, Müslim] Kuran’ı Anlamadan Okumak:
إِنَّا
أَنْزَلْنَاهُقُرْآنًا
عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ
“Anlayasınız diye biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik.” [Yusuf, 2]
وَلَقَدْ
ضَرَبْنَا
لِلنَّاسِ
فِيهَذَا
الْقُرْآنِ
مِن كُلِّ
مَثَلٍ
لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ “And olsun ki Biz, öğüt alsınlar diye, bu
Kur’ân’da insanlara her türlü misâli verdik.”
[Zümer, 27.] وَلَقَدْ
يَسَّرْنَا
الْقُرْآنَ
لِلذِّكْرِ
فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِرٍ “And olsun Biz,
Kur’ân’ı öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. (Ondan) öğüt

[illegible]

mânâsını idrâk edince, korkumdan bu hâle geldim!.." dedi. Bu sefer babası: "Evlâdım, o hangi âyet-i kerîmedir?" dedi. Küçük çocuk okumaya başladı: فَكَيْفَتَتَّقُونَإِنْكَفَرْتُمْيَوْمًايَجْعَلُالْوِلْدَانَشِيبًا "Eğer inkâr ettiğiniz takdîrde, çocukları ak saçlı ihtiyarlara döndürecek günden nasıl korunabileceksiniz?" (el-Müzzemmil, 17) Daha sonra küçük yavru, bu âyetin dehşet ve heybetinden hasta oldu. Ölüm döşeğine yattı. Çok geçmeden de rûhununu teslîm etti. Babası Ebû Bekir Verrâk, bu hâdise üzerine çok uygulandı. Öyle ki, sık sık oğlunun kabrine gider ve ağlayarak kendi kendine şöyle derdi: "-Ey Ebû Bekir! Senin oğlun Kur'ân'dan işittiği bir âyet ile Allâh korkusundan rûhununu teslîm etti. Sen ise, bunca zamandır Kur'ân-ı Kerîm okursun, hâlâ hukûk-i ilâhiyyeden bir çocuk kadar da korkmazsın!.."” Kuran’ı Nasıl Okumalıyız?: Hafız Münâvî, büyük bir hadis alimi, fakih ve sûfîdir. Miladi 1545 ile 1622 yıllarında Mısır’da yaşamıştır. Bu büyük alimin talebelerinden biriyle aralarında geçen bir hatırayı aktarır kaynaklarımız. Hafız Münâvî’nin genç bir talebesi varmış. Kur’an’ı hıfz etmek için sabahlara kadar yatmaz, çalışır ve en az gecede bir hatim edermiş. Sabah olunca rengi solmuş, benzi sararmış bir halde hocasının karşısına gelir, zorlanarak dersini arz etmeye çalışmış. Hocası talebesindeki bu hali görünce meraklanmış ve arkadaşlarından bu talebesinin halini sormuş. Arkadaşları bu talebenin sabahlara kadar Kur’an hıfzı ile meşgul olduğunu ve her gece bir hatim indirdiğini söylemişler. Hafız Münâvî bu talebesini uyarma ihtiyacı duymuş, onu karşısına oturttarak demiş ki: “Evladım! Kur’an indiği gibi okunmalıdır. Maharet çok okumak değil, asıl maharet okunan o ayetler üzerinde tefekkür etmektir. Bundan sonra geceleri Kur’an okurken sanki ben karşıdaymışım ve bana okuyormuş gibi oku.” Hocasının bu tavsiyelerini dinleyen talebe o gece sanki rahlesinin önünde hocası varmış gibi, Kur’an’ını okumuş. Sabah olunca hocasının önüne dersini arz etmeye gelince, hocası sormuş: “Evladım! Bu gece ne kadar Kur’an okudun.” Talebe hocasına demiş ki: “Hocam! Ancak Kur’an’ın yarısını okuyabildim. Çünkü sizi önümde hayal edince yanlış yapmamak için daha dikkatli ve yavaşça okudum.” Hocası bu başlangıca sevinmiş ve talebesine demiş ki: “Bu gece ise sanki rahlenin önünde Efendimiz (s.a.v.) varmış gibi Kur’an’ını oku. Sanki dersini O’na arz ediyormuş gibi oku.” Talebe hocasının dediği gibi, o gece Efendimiz’in ruhaniyeti ile beraber olmaya çalışmış ve sanki dersini O’na okuyormuş gibi büyük bir hassasiyet ile okumaya çalışmış ve sabah olunca yeniden hocasının karşısına geçmiş. Hocası sormuş; “Ne yaptın bu gece?” Talebe demiş ki: “Ancak Bakara Sûresini okuyabildim” Hoca yine sevinmiş, “tamam bu iş kemale erecek diye içinden geçirmiş” ve; “Bu gece de sanki karşıda Vahiy meleği Cibril varmış gibi oku” demiş.Talebe o gecede sanki Cibril’le okuyormuş gibi Kur’an’ını okumaya çalışmış. Sabah olunca hocası yine sormuş; “Ne

yaptın bu gece?” Talebe demiş ki; “Hocam! Sadece Fatiha Sûresini okuyabildim.” Hoca talebesindeki bu olumlu gelişmeden dolayı daha da sevinmiş ve en son merhalede talebesine; “Bu gece sanki karşında alemlerin Rabbi olan ALLAH varmış gibi oku. Sanki O’nunla konuşuyormuş gibi, dersini O’na arz et” demiş. Talebe hocasının istediği gibi o gece öyle yapmış. Sabah olunca yeniden hocasının karşısına geçmiş, hocası ne yaptığını sormuş; talebe demiş ki;“VALLAHİ! Hocam, Fatiha’dan başladım; İyyake na’büdü’ ya geldim, ama bir türlü bu ayeti tamamlayamadım. Bu ayeti her dilime aldığımda, karşımda duran Rabbime karşı tam anlamıyla kulluğumu yerine getiremem utancı ile, kendi kendime; “Sen gerçekten her halin ile ALLAH’a kulluk yapıp, başka hiçbir şeye yönelmiyor musun?” diye sorguladım. Bu sorgulamayı o kadar çok yapmışım ki, birde baktım sabah olmuş ve ben hala “İyyake na’büdü” ayetini geçememişim.” Talebenin bu samimi sözleri hocayı da, orada bulunan diğer talebeleri de, göz yaşlarına boğmuş ve hoca talebesinin sahabe şuurunda bir Kur’an anlayışına vardığından dolayı sevinmiş ve bu talebesini kutlayarak, ona hayır dualarında bulunmuş. Sahabeden yıllar sonra gelip, ama onların Kur’an anlayışını yeniden yakalamanın mümkün olduğunu bize göstermesi bakımından bu menkıbe güzel bir örnek. Demek ki; o ideal anlayışı yakalamanın yollarından biri Kur’an’ı ALLAH ile konuşuyormuş gibi okumaktır. Kur’an-ı Sanki Bize İniyormuş Gibi Okumak: Pakistan’ın Mehmet Akif’i olarak bilinen büyük İslam şairi Muhammed İKBAL, Kuran-ı Kerim okumasına ait bir hikâyeyi kendi kaleminden şöyle nakletmektedir: “Her sabah namazdan sonra Kuran-ı Kerim okumayı adet edinmiştim. Rahmetli babam beni gördükçe “Ne yapıyorsun?” diye sorardı ben de ‘Kuran-ı Kerim okuyorum’ derdim. Babam aynı suali tam üç sene tekrarladı. Artık bir gün “Babacığım! Her gün bana aynı suali soruyor benden de aynı cevabı alıyorsunuz. Acaba bu suali tekrarlama maksadınız nedir?” deyince şöyle söyledi: “Evladım demek istiyordum ki Kuran-ı Kerim’i Cenabı Kibriya’dan sanki sana iniyormuş gibi okumalısın!” “Artık o günden sonra Kuran-ı Kerim'i yepyeni bir zevk ilahi bir neşeyle okumaya başladım. İşte o tarihten itibaren bütün yazdıklarım o güneştten bir zerre, denizden bir katredir…” Reşid Rıza, tıpkı hocası Abduh gibi, “Kur’an hayatı doğru yaşamanın kılavuzudur” önermesinde ifadesini bulan düşünceyi her fırsatta tekrar eder. Bu çerçevede Kur’an’ın hidayet misyonunun on temel maksadın tahakkukuna matuf olduğunu söyler ve bu maksatları şöyle sıralar: (ı) Dinin tevhid, ölümden sonra diriliş, hesap ve amel-i salihden oluşan rükunlarını beyan etmek; (ii) Nübüvvet risalet ve rasullerin görevlerini beyan etmek; (iii) İslam’ın selim fitrat, akıl, fikir, ilim, hikmet, fıkıh, burhan, hüccet, vicdan, özgürlük ve bağımsızlık dini olduğunu beyan etmek; (iv) Beşerî, ictimai ve siyasi ıslahı beyan etmek, (v) Emir ve yasaklarla ilgili olarak İslam’ın genel özelliklerini beyan etmek; (vi) İslam’da devlet ve siyasetin temel esaslarını beyan etmek, (vii) Ekonomik ıslahı beyan etmek; (viii) Savaş nizamını ıslah etmek, savaşın felsefesini çürütmek; (ix) Kadına beşerî, dinî ve medenî haklarının tümünü vermek; (x) Köleyi özgürleştirme hususunda İslâmî çözüm yolunu göstermek Hazırlayan: Mehmet ERGün / Vaiz

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)